

Odevzdej.cz

Michal Brandejs, Jitka Brandejsová, Jan Kasprzak, Miroslav Křipač, Martin Stančík

Abstrakt

Projekt Odevzdej.cz je novým plánovaným projektem, jehož se zúčastní 10 veřejných vysokých škol a je podávána žádost o dotaci na tento projekt z rozvojových projektů MŠMT na rok 2009. Ačkoli na rozdíl od závěrečných prací, jejichž zveřejňování je dáno zákonem a školy byly připraveny z větší či menší míry na jejich předávání do Theses.cz, řeší tento projekt práce seminární, které na mnohých (ne všech) školách jsou často výhradně v rukou i odpovědnosti jednotlivých akademických pracovníků nebo pracovišť. Přesto školy zapojené mají zájem řešit tuto oblast spojenými silami prostřednictvím Odevzdej.cz. Cílem projektu a škol je rozšířit databázi dokumentů, mezi nimiž se prohledávají práce, čímž se rozšiřuje pravděpodobnost nalezení podezřelých dokumentů, protože opisování se neděje jen mezi závěrečnými pracemi. Přístupy škol jsou v tomto projektu více diferencované než v Theses.cz. Ve způsobu odevzdání prací převažuje spíše celouniverzitní zapojení škol, a v předávání dat převažuje spíše předávání dat hromadným importem (jako u Theses.cz - předání XML souboru metadat a následný import plných textů). Kromě toho bude možné systém současně využívat jako lokální úložiště seminárních prací s možností vkládat práce přímo studenty a kontrolovat je přímo učiteli dle strategie každé školy.

Oproti projektu Theses.cz, na který nový projekt Odevzdej.cz navazuje, je tato novinka zatím ve stádiu úvah, které jsou podmíněny schválením projektu Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Předběžně však lze konstatovat, že deset škol zapojených do vlastního projektu rovněž není konečné číslo, neboť řada škol se na zpracování této problematiky, která je nebo může být více komplikovaná pro lokální administrativu, teprve připravuje.

Mezi hlavní cíle projektu, které si spolu s příloženými školami klademe, patří tři nové vlastnosti. První z nich je rozšíření báze dat mezi kterými se vyhledává o běžné studentské práce (seminární, semestrální, eseje, domácí úkoly, referáty). Zkušenost ukazuje, že nejen a dokonce nejednou i právě v těchto pracích se objevují plagiáty. Preventivní účinek takového systému pro studenty na dané škole je pak jedním z hlavních přínosů, které se ukazují při použití systému na odhalování plagiátů na Masarykově univerzitě již od roku 2006. Další podstatnou rolí nového systému Odevzdej.cz je rozšíření báze dat, mezi kterými se

podobnosti jak v seminárních tak v původních závěrečných pracích vyhledávají. Seminární práce jsou navíc přístupné často pouze učitelům a studentovi, který ji odevzdal. Proto možnost prohledávání podobností i v těchto pracích aniž by došlo k narušení těchto přístupových práv je velmi lákavá. Jako poslední přínos lze zmínit také určitou přirozenou eliminaci serverů, které se zabývají (a to i komerčně) šířením prací, ze kterých se také opisuje.

Součástí projektu, který je podán na Ministerstvo jsou pak prostředky určené jak jednotlivým školám (na vybudování lokálních úložišť a elektronických systémů výuky, na nastavení organizačních podmínek a vybudování rozhraní pro předávání a přebírání dat do/ze systému Odevzdej.cz) tak samotnému centrálnímu systému (vybudování samotného systému, propojení se systémem Theses.cz pro snadné vyhledávání v obou typech dat, a zvýšení propustnosti vyhledávacího algoritmu).

Ve stádiu úvah jsou zatím konkrétní technické možnosti, které systém bude nabízet. Například existuje víc způsobů vkládání dat (od strojového centrálním systémem školy po zpřístupnění systému jednotlivým studentům na základě pravidel daných školou až po samostatný přístup učitelů, kteří sami spravují svoje předměty).

Důležité je zmínit, že systém Odevzdej.cz není plnohodnotným systémem elektronické podpory výuky pro školu. Přestože umožní některé jeho vlastnosti, jako například odevzdávání domácích úkolů studenty přímo do systému, kde je rovněž učitel může najít a opravit, primární role je ve vyhledávání plagiátů. Záleží tedy na každé škole, jakým způsobem prostor určený pro vkládání svých plných textů využije (rozdělení obecného adresářového stromu na jednotlivé semestry, předměty, učitele apod.).

Každá škola má pak možnost zvolit si přístup, který vyhovuje, z čehož plyne velmi diferencované nastavení systému v jednotlivých možnostech. Oproti systému Theses.cz však nový systém nebude zveřejňovat ani metadata ani plné texty prací do něj vložených.